

Kanton Bern
Canton de Berne

Osnovna škola u francuskom govornom području kantona Bern

Informacije za roditelje

Informations à l'intention des parents

Bosnienne/Serbe/Croate

Direction de l'instruction publique et de la culture

2 Osnovna škola u francuskom govornom području kantona Bern

Informacije za roditelje

Sadržaj

Uvod.....	3
Osnovna škola	4
Organizacija osnovne škole.....	5
Poticaj i podrška	10
Roditelji i osnovna škola.....	12
Nadležnosti	15

Impressum

Édition et droits d'auteur:

Direction de l'instruction publique et de la culture du canton de Berne (INC)

Office de l'école obligatoire et du conseil (OECO)

oeco.inc@be.ch

Édition 2023

Download: www.be.ch/ecole-obligatoire

Uvod

Brošura informiše o školskom sistemu u kantonu Bern i daje odgovore na sljedeća pitanja:

- Kako su organizirani vrtići i škole?
- Šta škola očekuje od roditelja?
- Šta roditelji mogu učiniti da bi se njihova djeca u školi osjećala dobro i da dobro uče?

Nastavnici i ravnateljstva škola u općini vam za dalja pitanja stoje rado na raspolaganju.

4 Osnovna škola u francuskom govornom području kantona Bern

Informacije za roditelje

Osnovna škola

Opće informacije

Généralités

Osnovnu školu je po pravilu obavezno pohađati u trajanju od jedanaest godina.

U godini, u kojoj dijete do 31. jula puni četiri godine, počinje doba osnovnog obrazovanja (dvogodišnji dječji vrtić). Ukoliko roditelji to žele, mogu dijete upisati i godinu dana kasnije u prvu godinu dječjeg vrtića.

Škole učenicama i učenicima stavljaju besplatno na raspolaganje nastavna sredstva i nastavni materijal.

Djevojčice i dječaci nastavu pohađaju skupa. Za oba spola vrijede isti ciljevi učenja.

Osnovna škola je po pitanju konfesije neutralna.

U svakoj općini su školske komisije i ravnateljstva odgovorna za rad dječjih vrtića i škola.

Ukoliko roditelji žele da njihovo dijete pohađja privatnu školu, troškove školovanja snose sami.

Djeca i mladi koji zbog invaliditeta ne mogu biti upisani u osnovnu školu, mogu da pohađjaju jednu od specijalnih škola.

Ciljevi osnovne škole

Objectifs de l'école obligatoire

Osnovna škola prenosi znanje i sposobnosti. I jedno i drugo je osnova za kasniju izobrazbu za zanimanje, za nastavak školovanja i za doživotno učenje. Škola doprinosi razvoju sposobnosti, razvija međusobno poštivanje i toleranciju i unapređuje odgovorno ophodjenje prema drugima i životnoj okolini.

Nastavni plan i program

Le plan d'études romand (PER)

PER nastavnom osoblju od dječjeg vrtića do 11. razreda služi kao putokaz i podržava ih u planiranju nastave.

Organizacija osnovne škole

	Sekundarni stepen II Degré secondaire II Izobrazba za zanimanje ili srednja škola (npr. strukovno obrazovanje ili gimnazija)	2–4 godine		
Obavezna osnovna škola École obligatoire	Sekundarni stepen I (9.–11. razred) Degré secondaire I (9e à 11e)	3 godine		Cycle 3
	Primarni stepen (3.–8. razred) Degré primaire (3e à 8e)	6 godina	Primarni stepen 4 godine	Cycle 2
			Basisstufe/ Cycle élémentaire 3–5 godina	Cycle 1
Dječji vrtić École enfantine	2 godine			

Dječji vrtić

École enfantine

Djeca prvog i drugog razreda vrtića se podučavaju skupa u jednom razredu. Dječji vrtić djeci nudi prostora za sticanje iskustava kako u životu tako i u igri. Cilj je unapredjivanje i poticanje razvoja i učenja. Pri tome se vodi računa o različitim preduvjetima u učenju i sposobnostima, kao i o tome, kako brzo dijete može da uči.

Nakon dvije godine pohađanja dječjeg vrtića po pravilu sva djeca prelaze u prvi razred primarnog stepena. Zavisno od razvoja djeteta u iznimnom slučaju se može dogoditi da dijete godinu dana prije ili kasnije predje u primarni stepen.

U nekim općinama se djeca iz dječjeg vrtića i iz prva dva razreda škole podučavaju djelimično ili u potpunosti skupa (mješoviti uzrast) na Basisstufe ili u Cycle élémentaire.

6 Osnovna škola u francuskom govornom području kantona Bern

Informacije za roditelje

Primarni stepen (3.–8. razred)

École primaire (3e à 8e)

Od 3. do 8. razreda učenice i učenici imaju nastavu iz različitih predmeta kao npr. iz «jezika», «matematike» ili «slikovnog, tekstilnog i tehničkog stvaranja». Učenice i učenici sve više samostalno i samoodgovorno uče i rade.

Od 5. razreda učenice i učenici iz kantona francuskog govornog područja kao prvi strani jezik uče njemački, a od 7. razreda engleski jezik.

Nakon primarnog stepena djeca prelaze u sekundarni stepen I. Škola u 7. razredu detaljno informiše djecu i roditelje o postupku prelaska u sekundarni stepen I.

Sekundarni stepen I (9.–11. razred)

Degré secondaire I (9e à 11e)

Na sekundarnom stepenu I učenice i učenici se dijele u grupe, u takozvane “sections”, koje odgovaraju njihovom nivou znanja.

U francuskom govornom području kantona Bern postoje tri nivoa: “section générale” g, “section moderne” m i “section préparant aux écoles de maturité” p. Na section p se od učenika zahtijeva više nego na section m. Na section g se zahtijeva najmanje.

U nastavi u sekundarnom stepenu I su bitni opće obrazovanje i odabir budućeg cilja obrazovanja i zanimanja. Škola podržava taj bitni proces. Roditelji, razrednici i savjetovališta za odabir zanimanja (besplatno) prate i pomažu mladima u odabiru zanimanja.

www.be.ch/cop

Nakon osnovne škole

Après la scolarité obligatoire

Nakon obaveznog školovanja mladi idu dalje na strukovnu izobrazbu u trajanju od dvije do četiri godine, ili idu u srednju školu.

Dodatne informacije za osnovno obrazovanje za zanimanje:

www.be.ch/formation-professionnelle

Informacije o strukovnim srednjim školama i gimnazijama:

www.be.ch/ecoles-moyennes

Školska godina i školski raspust

Année scolaire et vacances

Škola počinje sredinom augusta i završava se početkom jula. Djeca i mladi imaju godišnje 38 ili 39 sedmica nastavu. Kod 39 sedmica raspust je tokom školske godine raspoređen na sljedeći način:

- jesenji raspust u septembru, oktobru: tri sedmice
- zimski raspust u decembru, januaru: dvije sedmice
- sportski raspust: jedna sedmica
- proljetni raspust u aprilu: dvije sedmice
- ljetni raspust u julu, augustu: pet sedmica

Tačne datume raspusta i dana bez nastave možete naći na internet stranici škole ili općine.

Raspored časova

Horaires

Nastava se održava od ponedjeljka do petka. Čas traje 45 minuta. Prijepodne se održava najmanje četiri časa. Početak i kraj nastave su u svim školama isti (dvočasovi). Popodnevna nastava se razlikuje (dva do četiri časa). U zavisnosti od školske godine i razreda su jedno ili više popodneva slobodni.

Kao roditelji ste odgovorni da vodite računa o tome da vaše dijete nastavu posjećuje po rasporedu časova. Za vrijeme trajanje nastave škola je dužna da pazi na djecu.

Izvan nastave i na putu do i od škole djeca su pod skrbi roditelja. Izuzetak: Put do škole je neprihvatljiv i učenicama i učenicima je potreban od škole organizovani prevoz.

8 Osnovna škola u francuskom govornom području kantona Bern

Informacije za roditelje

Odsustvovanja i izostanci

Absences et dispenses

Dijete ne smije bez opravdanja ili odobrenja ravnateljstva izostajati sa nastave. Saopštite nastavniku blagovremeno, najkasnije prije početka nastave razloge za opravdane izostanke: dijete je bolesno, smrtni slučaj u porodici, selidba, posjeta ljekaru i zubaru.

Roditelji mogu da bez navodjenja razloga do pet puta u školskoj godini po pola dana dijete ne pošalju u školu. Ukoliko to želite uraditi, obavezni ste nastavniku unaprijed saopštiti odluku.

Kod slava kao što su veliki religiozni praznici, bitni porodični događaji, pohađanje kurseva iz maternjeg jezika i kulture (LCO), posjete probnim kursevima za izobrazbu ravnateljstvo škole može odobriti odsustvovanje. Odobrenje za odsustvovanje trebate zatražiti blagovremeno kod redateljstva.

Domaća zadaća

Devoirs à la maison

Djeca uče u školi. Domaća zadaća služi utvrđivanju naučenog na nastavi. Dijete treba da bez pomoći roditelja ili druge odrasle osobe uradi domaći zadatak.

Maksimalno vrijeme za domaću zadaću sedmično:

- 30 minuta za 3./ 4. razred
- 45 minuta za 5. do 8. razred
- 90 minuta za 9. do 11. razred

Nastavnici prilagodjavaju domaću zadaću individualnim sposobnostima za učenje i uspjehu.

Ocjenjivanje

Évaluation

Ocjenjivanje prvenstveno služi unapredjivanju i vaše dijete treba da ga doživljava kao podršku u učenju.

Svake školske godine razrednik poziva roditelje na razgovor (razgovor u školi). Razgovara se o uspjehu i stanju razvoja i razvoju u učenju učenice ili učenika. Ako roditelji ili škola to žele, mogu se održati i dodatni razgovori.

Učenice i učenici krajem 4. kao i krajem 6. do 11. razreda dobijaju pismeni izvještaj o ocjenjivanju. On sadrži opis uspjeha iz raznih predmeta. Od 6. razreda se uspjeh učenica i učenika utvrđuje kroz ocjene.

10 Osnovna škola u francuskom govornom području kantona Bern

Informacije za roditelje

Poticaaj i podrška

Posebni poticaji

Mesures de soutien

Djeca kojoj njemački jezik nije maternji jezik mogu dobiti dodatne časove iz njemačkog kao drugog jezika.

Ukoliko je dijete intelektualno izuzetno nadareno postoji mogućnost da se provjeri koje ponude postoje i da dijete pohađa za njega odgovarajuću ponudu za darovitu djecu.

Poteškoće u učenju

Difficultés d'apprentissage

Uz suglasnost roditelja stepen poteškoće u učenju se utvrđuje od strane stručne osobe ili stručne ustanove Kantonalnog savjetovišta za odgoj Service psychologique pour enfants et adolescents (SPE). www.be.ch/spe

Jednostavne mjere podrške za djecu sa posebnim potrebama

Mesures de pédagogie spécialisée ordinaires

Jednostavne mjere podrške za djecu sa posebnim potrebama kao što su integrativni poticaj, logopedija, psihomotorika služe u svrhu podrške učenica i učenika kod pohađanja regularnih škola.

Djeca 3. razreda osnovne škole kojoj je za savladjivanje nastavnih sadržaja potrebno malo više vremena imaju mogućnost da iste savladaju za dvije godine.

Ukoliko djeca uprkos podršci ne uspiju savladati nastavne ciljeve, postoji mogućnost da se podučavaju i ocjenjuju prema individualnim nastavnim ciljevima.

Razredi za posebne potrebe

Classes spéciales

Djeca primarnog stepena ili sekundarnog stepena I koja imaju poteškoće u učenju u mnogim općinama imaju mogućnost da posjećuju razrede za posebne potrebe. To su razredi sa mnogo manje učenika. Na taj način ih nastavnici u učenju mogu bolje podržavati.

Intenzivnije mjere podrške za djecu sa posebnim potrebama

Mesures de pédagogie spécialisée renforcées

Za djecu koja jednostavnim mjerama podrške ne mogu dovoljno naučiti postoje intenzivnije mjere – sprovode se u regularnoj ili specijalnoj osnovnoj školi.

Cjelodnevna škola

École à journée continue

Za djecu kojoj je nakon nastave potrebna skrb, općine nude cjelodnevne škole:

- skrb prije početka nastave
- podnevna skrb sa obrokom
- popodnevna skrb poslije nastave ili u danima kada nema nastave

Ponude za cjelodnevne škole su za roditelje dobrovoljne. Visina plaćanja za ovu ponudu zavisi od zarade, imovinskog stanja i broja članova u porodici.

Opće informacije za cjelodnevnu školu: www.be.ch/offres-complementaires-ecole

Informacije o ponudama za cjelodnevnu školu u vašoj općini stanovanja možete dobiti od razrednika, ravnateljstva ili općine.

Informacije za druge ponude za skrb djece (cjelodnevni dječji vrtić, osobe za čuvanje itd.) možete dobiti kod općine stanovanja: www.fambe.sites.be.ch

Socijalni radnici u školi

Travail social en milieu scolaire

Socijalna radnica ili socijalni radnik nudi djeci i mladima pomoć i savjete kod socijalnih ili ličnih problema. Nastavnici, ravnateljstvo i roditelji se također mogu obratiti socijalnim radnicima.

Zdravlje

Santé

Djeca i mladi kako u vrtiću tako i u 6. i 10. razredu imaju ljekarski pregled. Pregled je obavezan i za roditelje besplatan.

Školska zubarka ili školski zubar svake godine djeci i mladima pregledaju zube. Ovaj pregled je također obavezan i besplatan.

Ukoliko se kod pregleda utvrdi da je potrebno liječenje ili dalji pregledi, bićete o tome obaviješteni.

12 Osnovna škola u francuskom govornom području kantona Bern

Informacije za roditelje

Roditelji i osnovna škola

Saradnja

Collaboration

Roditelji i osnovne škole su zakonom obavezani na saradnju. Da bi saradnja bila uspješna potrebni su kako redovno razmjenjivanje informacija, tako i međusobno razumijevanje, povjerenje i respekt.

Medjusobna informacija

Information mutuelle

Škola informira roditelje o bitnim dešavanjima i planovima vezanim za nastavu (razni povodi, ekskurzije itd.) i o dešavanjima u školi (rasporedjivanje u školu ili razred, vrijeme nastave, nastavna sredstva, pravila u školi itd.). Informacije se daju pismenim putem ili na roditeljskim sastancima.

Centralni elemenat u saradnji između škole i kuće je razgovor na licu mjesta.

Roditelji uz dogovor sa nastavnikom mogu u svako doba posjetiti nastavu.

Molimo roditelje da obavijeste nastavnika ukoliko dijete boluje od neke bolesti ili ukoliko mora redovno uzimati lijekove, ili ako ima nekih dešavanja koja utiču na razvoj ili pažnju djeteta.

Prevod

Traduction

Bitno je da roditelji razumiju ono o čemu se govori na roditeljskom sastanku ili na razgovoru u školi. Također je bitno da roditelji mogu izraziti svoje probleme ili postaviti pitanja. Ukoliko roditelji ne vladaju dobro njemačkim ili francuskim jezikom, mogu izraziti želju za prevodiocem.

Bitne odluke

Décisions importantes

O svim bitnim odlukama vezanim za školovanje djeteta (na primjer prelazak iz primarnog u sekundarni stepen I ili rasporedjivanje u neki od razreda za djecu sa posebnim potrebama) se razgovara sa djetetom i roditeljima.

Roditelji imaju pravo da ih razrednik djeteta i ravnateljstvo informiraju, saslušaju i posavjetuju. Roditelji imaju pravo uvida u sve akte koje se odnose na vlastito dijete. Tok školovanja određuje ravnateljstvo, koje svoju odluku roditeljima mora saopštiti i obrazložiti pismenim putem. Ukoliko se roditelji ne slažu sa odlukom, imaju pravo da u roku od 30 dana ulože žalbu kod školskog inspektorata.

Učestvovanje roditelja

Participation

Mnoge škole imaju roditeljski odbor koji je sastavljen od jednog ili dva roditelja iz svakog razreda. Biraju ih na početku školske godine roditelji iz razreda. Zastupnici roditelja saradjuju sa razrednikom. Roditeljski odbor njeguje odnose između roditelja i škole.

Od razrednika vašeg djeteta ili od ravnateljstva škole možete saznati više o učestvovanju roditelja u dječjem vrtiću ili školi.

Problemi u osnovnoj školi

Problèmes à l'école

Možda se dijete u školi ne osjeća dobro ili mu je odjednom opao uspjeh. Možda ima problema sa drugom djecom, ili roditelji nisu zadovoljni odlukom nekog nastavnika.

U tom slučaju roditelji mogu uraditi sljedeće

Marche à suivre

1. Roditelji i nastavnici stupaju u kontakt jedni sa drugima. Razgovaraju o situaciji i traže rješenje. U većini slučajeva se problem na ovaj način može riješiti.
2. Ukoliko roditelji i nastavnik ne mogu pronaći rješenje ili jedno od njih smatra da je potrebno, razgovoru prisustvuje i ravnateljstvo.
3. Moguće je i učešće neke stručne ustanove npr. socijalnog radnika ili Savjetovišta za odgoj.
4. Ako se ni u tom slučaju nije moguće usaglasiti, može se obratiti školskom inspektoratu.

Po potrebi škola obezbijedi prevodioca.

14 Osnovna škola u francuskom govornom području kantona Bern

Informacije za roditelje

Doseljenje u kanton Bern

Arrivée dans le canton de Berne

Djeca i mladi starosne dobi od 4 do 15/16 godina su obavezna pohađati školu ako borave u Švajcarskoj i ako će se zadržati više mjeseci.

Informacije o pohađanju dječjeg vrtića ili škole roditelji za svoju djecu mogu dobiti u svojoj općini ili na internet stranici škole i općine stanovanja.

Djeca i mladi koji imaju poteškoća sa jezikom na kojem se nastava održava mogu dobiti dodatnu podršku za učenje jezika.

Novodoseljeni stariji od 13 godina koji ne poznaju jezik na kojem se nastava održava, mogu pohađati regionalni intenzivni kurs PLUS (CIR+).

Dalje informacije o CIR+:
www.bkd.be.ch/migration

Nadležnosti

Direkcija za odgoj

Direction de l'instruction publique
et de la culture

Direkcija za odgoj je kantonalna obrazovna ustanova. Ona utvrđuje okvirne uvjete za osnovne škole u općini i izdaje nastavne planove i programe.

Školski inspektorat

Inspection scolaire

Šolska inspektorka ili školski inspektor ima kantonalnu nadležnost nad osnovnim školama.

Općina

Commune

Općina je nadležna za organizaciju osnovne škole na licu mjesta. Ona stavlja na raspolaganje školsku infrastrukturu: zgradu škole, namještaj i nastavna sredstva.

Školska komisija

Commission scolaire

Školska komisija* je nadležna da brine o tome, da djeca shodno kantonalnom zakonodavstvu i općinskim pravilnicima pohađaju vrtić i školu. Osim toga je zadužena za strateške odluke svoje osnovne škole.

* Školska komisija u nekim općinama ima naziv obrazovna komisija.

Ravnateljstvo

Direction d'école

Ravnateljstvo je nadležno za vođenje osnovne škole. Ono između ostalog raspoređuje djecu u razrede i zaduženo je za odluke o toku školovanja.

Razrednik

Maîtresse ou maître de classe

Razrednik je nadležan za pedagoško i organizatorsko vođenje razreda. Ona ili on su prva osoba za kontakt kod pitanja ili problema vezanih za vrtić i školu vašeg djeteta.

